

سیاست خارجی ایالات متحده در قبال امنیت رژیم صهیونیستی

فاطمه طهماسبی

پژوهشگر حوزه بین الملل

درگیری های اخیر میان فلسطین و رژیم صهیونیستی، توجهات همه دنیا را به این منطقه از جهان جلب کرد. ایالات متحده به عنوان بزرگ ترین حامی اسرائیل، طی این بازه زمانی، دچار چالش های متعددی هم در بعد داخلی و هم در سیاست خارجی خود شد و در بعد خارجی، راه حل دو دولتی را به عنوان تنها راه حل بحران میان طرفین مطرح کرد. این نوشتار در پی بررسی سیاست این کشور در قبال امنیت اسرائیل از طریق مقایسه مؤلفه های سیاست دونالد ترامپ و جو بایدن و همچنین بحران-های اخیر در دولت بایدن بر سر مناقشه اخیر است.

به واکنش های داخلی متعارضی در مقابل دولت بایدن شده است.

در این نوشتار، به توضیح و تحلیل سیاست های ترامپ و بایدن در قبال امنیت اسرائیل پرداخته می شود و باتوجه به شرایط کنونی مناقشه فلسطین و اسرائیل، وضعیت سیاست آمریکا در قبال این مناقشه مورد بررسی قرار می گیرد.

سیاست های دونالد ترامپ در قبال امنیت اسرائیل اسرائیل سنتی ترین، قوی ترین و تضمین شده ترین شریک استراتژیک آمریکا در خاورمیانه است و هر چه قدر میان دولت های آمریکایی اختلاف باشد، این موضع تغییر نمی یابد.

دونالد ترامپ در زمان ریاست جمهوری خود، به پیشنهاد دامادش جارد کوشنر طرحی را برنامه ریزی کرد که در صورتی که فلسطین مفاد آن را می پذیرفت، ایالات متحده با این کشور فلسطینی موافقت می کرد. این طرح، معامله قرن، نام نهاده شد و با اینکه در آن زمان مورد مخالفت شدید گروه های فلسطینی و تشکیلات خودگردان قرار گرفت ولی آمریکا با بخش های مهمی از آن همراهی کرد و بخشی از آن در زمان دولت ترامپ اجرایی شد؛ از این رو از دید ترامپ و حامیانش، وی فداکارترین قهرمان برای اسرائیل در میان رؤسای جمهور ایالات متحده است و در موضوع اسرائیل، افراد زیادی ترامپ را بر جو بایدن ترجیح می-دهند.

دیوید آرون میلر، از مقامات سابق در دو حزب آمریکا، در مقاله خود در نشریه فارن پالسی که ۱۹ اکتبر منتشر شد، طرف داری ترامپ از اسرائیل را نمایشی می داند و معتقد است: «وقتی نوبت به اقداماتی می رسد که امنیت و رفاه اسرائیل را تقویت می-کند، ترامپ

ایالات متحده همواره یکی از حامیان اصلی رژیم صهیونیستی بوده است و سیاست این کشور در قبال مناقشه فلسطین و اسرائیل همواره مورد اجماع دو حزب دموکرات و جمهوری خواه بوده است. موارد اختلاف میان دو حزب، بسیار محدود بوده است؛ به طوری که عملاً تأثیر چندانی در روابط آن ها با اسرائیل نداشته است.

با این حال این شرایط همواره برای این کشور پیچیدگی های زیادی داشته است. به طور کلی واشنگتن در تصمیم گیری در مورد سیاست ها و استراتژی های خاورمیانه ای خود، فاکتورهای زیادی را در نظر می گیرد؛ از آن جمله امنیت منطقه ای و جهانی، روابط با ایران، امنیت و هزینه های ذخایر نفت و گاز، آزادی و امنیت خطوط کشتیرانی بین المللی و مهار نفوذ روسیه و چین را می توان نام برد. همه این موارد حتی در شرایط عادی، ترکیبی پیچیده ایجاد می کند.

با وجود این پیچیدگی ها، دونالد ترامپ از رؤسای جمهوری است که با تمرکز روی اسرائیل به عنوان بخش اساسی سیاست خارجی خود، درباره این رژیم بسیار بی محابا عمل کرده و تلاش کرده است تا با پیاده کردن طرح های مختلفی که به امنیت اسرائیل کمک می کند، قدرت این رژیم را در منطقه تثبیت نماید؛ با این حال برخلاف ترامپ، منطقه خاورمیانه چندان در دستور کار سیاست خارجی جو بایدن قرار نداشته است.

تحولات اخیر میان فلسطین و اسرائیل، این منطقه را در خط مقدم توجه بین المللی قرار داد و عناصری از رویکرد دولت بایدن در قبال این درگیری را آشکار ساخت؛ با این حال پیچیدگی این مناقشه منجر

که محصول تلاش های داماد و مشاور ارشد او جارد کوشنر بود و همچنین ترور سردار سلیمانی که دارای مهم ایران را از میدان جنگ حذف کرد، در امنیت اسرائیل مفید بوده است.

باین حال، او تصمیم ترامپ برای خروج یک جانبه از توافقنامه هسته ای ایران در سال ۲۰۱۸ که منجر به پیشرفت برنامه هسته ای ایران شد و ایران را به مرحله تولید سلاح هسته ای رساند را موجب تضعیف امنیت اسرائیل می داند.

همچنین از دید او، اقدامات ترامپ برای به حاشیه راندن فلسطینی ها، تضعیف تشکیلات خودگردان فلسطین و فعال ساختن شهرک سازی های اسرائیل، وضعیت را بیش از گذشته دشوار کرد. آمادگی ترامپ برای خروج از سوریه و عدم واکنش آمریکا به حمله پهپادی یمن به تأسیسات نفتی عربستان در سال

بسیار کوتاه آمده است. «از دید او، اقدامات ترامپ از بسیاری جهات هم امنیت اسرائیل و هم امنیت جامعه یهودی ایالات متحده را تضعیف کرده است. میلر، دلیل نگاه مثبت به ترامپ را موارد زیر می داند:

- ترامپ تنها رئیس جمهور اخیر آمریکا است که در اولین سفر خارجی خود از اسرائیل بازدید کرد؛

- اولین رئیس جمهور ایالات متحده است که بیت المقدس را به عنوان پایتخت اسرائیل به رسمیت شناخت و سفارت خود را در آنجا افتتاح کرد؛

- اولین رئیس جمهوری بود که بلندی های جولان را به رسمیت شناخت؛

- اولین رئیس جمهوری بود که در دیوار غربی (ندبه) در بیت المقدس دعا کرد.

باین حال از نگاه میلر هیچ کدام از این موارد، امنیت اسرائیل را تقویت نکرده است و تنها طرح ابراهیم و تقویت روابط استراتژیک اسرائیل با امارات و بحرین

اقدام دیگری که ترامپ در سال ۲۰۱۹ انجام داد، بستن کنسولگری امور فلسطین در بیت المقدس و انتقال فعالیت های آن به سفارت آمریکا در این شهر بود. بایدن قبل از انتخابات، وعده بازگشایی آن را داد و در سال ۲۰۲۲ این کار انجام شد.

همچنین در سال ۲۰۱۸ ترامپ دفتر سازمان آزادی بخش فلسطین (ساف) - که به عنوان سازمان تروریستی معرفی شده بود - در واشنگتن را تعطیل کرد و از آنجا که هردو حزب، مخالف بازگشایی آن هستند، هنوز باز نشده است.

شهرک سازی ها

اقدام اسرائیل در ادامه شهرک سازی ها و نقض آشکار پیمان اسلو همواره مورد انتقاد جامعه جهانی بوده است؛ باین حال ترامپ هیچگاه آشکارا مخالفی با آن نکرد. بایدن نیز با اینکه به طور شفاهی از این شهرک سازی ها انتقاد کرد ولی هیچگاه اقدامی عملی در راستای توقف آن ها انجام نداد. همان انتقادات ظاهری نیز نه تنها به اسرائیل بلکه به هردو طرفین درگیری بوده و هردو را از شهرک سازی نهی کرده است.

کمک به اسرائیل

ایالات متحده همواره یکی از حامیان مالی اصلی اسرائیل است که سالانه ۳٫۸ میلیارد دلار به این رژیم کمک کرده است. بایدن برخلاف پیشینیان خود در سال ۲۰۲۱، برای تقویت سامانه دفاع موشکی گنبد آهنین، ۴٫۸ میلیارد دلار به این رژیم کمک مالی کرد و به اعطای «بزرگ ترین بسته حمایتی از اسرائیل» افتخار می کرد. با وقوع رویدادهای اکتبر ۲۰۲۳ نیز وی درخواست ۱۴٫۳ میلیارد دلار کمک مالی را به کنگره ارائه داد.

کمک به فلسطین

۲۰۱۹ نیز به عنوان ضربه به اسرائیل در زمینه مبارزاتش با ایران تلقی می شود.

سیاست های جو بایدن در قبال امنیت اسرائیل با بررسی آنچه تاکنون بایدن در رویارویی با رژیم صهیونیستی نشان داده است، به نظر می رسد پس از روی کار آمدن او نیز تغییر چندانی در سیاست های ترامپ در قبال اسرائیل ایجاد نشده است و تنها بعضی از اقدامات انجام شده علیه فلسطین را لغویا تعدیل کرده است. یکی از دلایل اصلی اندک تغییرات یاد شده نیز رویکردی است که بایدن به راه حل دو کشوری - به عنوان راه حل اصلی ایالات متحده در قبال فلسطین و اسرائیل - دارد.

در زیر اقدامات بایدن درباره مسئله اسرائیل و فلسطین، با اقدامات ترامپ مقایسه و بررسی می شود که کدام یک به مانند گذشته، در حال پیگیری و کدام یک تغییر یافته است:

انتقال سفارت آمریکا به بیت المقدس

یکی از مهم ترین اقدامات ترامپ در راستای حمایت از اسرائیل، انتقال سفارت آمریکا به بیت المقدس بود. این اقدام که در سال ۲۰۱۸ انجام شد، مهتر تأییدی بر ادعای اسرائیل مبنی بر پایتخت بودن کل قدس بود. اسرائیل در سال ۱۹۸۰ قدس شرقی را پس از تصرف آن در سال ۱۹۶۷ به طور غیرقانونی ضمیمه خود کرد. با اینکه این اقدام، مورد انتقاد شدید فلسطینی - ها و باطل شدن آن با رأی قاطع بیشتر کشورهای عضو سازمان متحد قرار گرفت ولی از سوی هردو حزب آمریکا تشویق شد و با روی کار آمدن بایدن، وی به طور پیش فرض این شهر را پایتخت اسرائیل فرض کرد.

کنسولگری بیت المقدس برای فلسطینیان

اقدام، قانون «ممنوعیت تصاحب زمین از طریق زور» را تضعیف می کند. بایدن با وجود اینکه از مفهوم تمامیت ارضی در رابطه با اوکراین دفاع می کند اما هیچ تغییری در وضعیت غضب بلندی های جولان ایجاد نکرد و حتی در حرف نیز جولان را بخشی از سوریه نمی داند. به طوری که دفتر امور خاور نزدیک وزارت خارجه این کشور در توییتر، آشکارا اعلام کرد که سیاست ایالات متحده در مورد جولان تغییر نکرده است.

روابط با فلسطین

با وجود دوری کردن ترامپ از فلسطینی ها در تنظیم سیاست های منطقه ای خود، بایدن تلاش کرد روابط را با رهبری فلسطین دوباره برقرار کند و در این راستا از ابتدای ریاست جمهوری خود تاکنون چند بار با محمود عباس دیدار یا گفتگوی تلفنی داشته است.

ترامپ در دوره ریاست جمهوری خود همه کمک های ایالات متحده به فلسطینی ها و حتی بودجه آژانس امداد و کار سازمان ملل برای آوارگان فلسطینی (UNRWA) را به طور کامل قطع کرد. بایدن بخشی از این کمک ها را احیا کرد.

عادی سازی روابط کشورهای حامی فلسطین با اسرائیل یکی از مهم ترین سیاست های ترامپ در قبال اسرائیل، طرح ابراهیم بود که طی آن، ایالات متحده تلاش کرد روابط کشورهای حامی فلسطین با اسرائیل را تقویت یا برقرار سازد. دولت بایدن به طور کامل به این طرح متعهد بود و حتی بایدن هدف خود از سفر اولش به خاورمیانه را عادی سازی روابط عنوان کرد.

بلندی های جولان

ترامپ در زمان خود، حاکمیت اسرائیل بر بلندی های جولان را به رسمیت شناخت. در همان زمان، بسیاری از کارشناسان حقوق بین الملل هشدار دادند که این

سازمان های بین المللی

ترامپ از تعدادی از سازمان های بین المللی به بهانه انتقاد آن ها از اسرائیل خارج شد که یکی از مهم ترین آن ها، شورای حقوق بشر سازمان ملل بود.

بایدن به این سازمان برگشت ولی مقامات آمریکایی دلیل آن را محافظت از اسرائیل عنوان کرده اند نه حمایت از تلاش های این شورا از حقوق بشر فلسطینیان. علاوه بر این، دولت بایدن تحریم هایی که ترامپ علیه مقامات دیوان کیفری بین المللی وضع کرده بود را لغو کرد؛ در عین حال مخالفت خود را با تحقیقات کیفری بین المللی علیه اسرائیل حفظ کرد.

همه موارد بالا اجزای سیاستی هستند که ترامپ در راستای حفاظت از امنیت اسرائیل، پیگیری کرد و بایدن نیز آن ها را دنبال نموده است. در واقع این ها سیاست کلی ایالات متحده هستند و با وجود بعضی تفاوت در تاکتیک ها همه رؤسای جمهور موظف به اجرای آن هستند.

دکترین بایدن برای منطقه و راه حل دو کشوری

با همه این تفاسیل باید در نظر داشت که یکی از تفاوت های قابل توجه ترامپ و بایدن در زمینه سیاست آن ها درباره خاورمیانه این است که برخلاف ترامپ که مسئله اسرائیل، تمرکز اصلی سیاست خارجی اش بود، بایدن مناقشه فلسطین و اسرائیل را اولویت دستور کار سیاست خارجی خود نمی دانست و پرونده هسته ای ایران و جنگ عربستان علیه یمن را در اولویت قرار داد.

برت مک گوگ در سخنرانی در شورای آتلانتیک در فوریه ۲۰۲۳ بیان می کند که دکترین بایدن برای خاورمیانه مبتنی بر ۵ اصل است؛ مشارکت، بازآزادگی،

دیپلماسی، یکپارچگی و ارزش ها. این ۵ اصل در درگیری های اخیر به ویژه در تأیید حمایت محکم ایالات متحده از امنیت اسرائیل به طور کامل اجرا می شود.

از دید او مسیر امنیت اسرائیل از نگاه بایدن، ماهیت استراتژیک دارد و فراتر از یک تضمین امنیتی مبتنی بر قدرت سخت است؛ از این رو بر این باور است که امنیت بلندمدت اسرائیل وابسته به این است که به مردم فلسطین اجازه زندگی امن در کشورشان داده شود؛ از این رو برای تضمین امنیت این رژیم، طی بحران اخیر، دوباره راه حل دو کشوری - که توسط پیشینیان بایدن نیز دنبال می شده است - را پیشنهاد کرده و بر آن اصرار دارد.

به طور خاص وی در سرمقاله خود در واشنگتن پست گفته بود: راه حل دو کشوری تنها راه تضمین امنیت بلندمدت مردم اسرائیل و فلسطین است. اگرچه ممکن است به نظر برسد که با وضعیت حال حاضر، این کار خیلی دور از ذهن است ولی بحران جاری، این کار را بیش از هر زمان دیگری ضروری کرده است.

از این رو در این سرمقاله بر این پنج گام برای فلسطین تأکید کرده است: ۱- عدم جابجایی اجباری فلسطینی ها از غزه؛ ۲- عدم اشغال دوباره غزه توسط اسرائیل؛ ۳- کوچک نشدن قلمرو غزه؛ ۴- استفاده نکردن از غزه برای حمله دوباره به اسرائیل؛ ۵- عدم محاصره جمعیت غیرنظامی.

وی این ۵ گام را برای دستیابی به راه حلی پایدار برای حل بحران ارائه می دهد: ۱- مردم فلسطین باید محور غزه پس از بحران باشند؛ ۲- کرانه باختری و غزه باید حکومت واحدی داشته باشند؛ ۳- اسرائیل باید امن

باشد؛ ۴- اهالی غزه به بهبود کیفیت زندگی نیاز دارند؛
۵- غزه به یک مکانیسم بازسازی مناسب نیاز دارد.

پیچیدگی های مناقشه کنونی و وضعیت بایدن در بعد داخلی

درگیری های کنونی میان فلسطین و اسرائیل، یکی از پیچیده ترین وضعیت های دیپلماتیک برای دولت آمریکا است که می-تواند برای آینده سیاسی بایدن به شدت خطرناک باشد. چند مورد از این پیچیدگی ها عبارت اند از:

- با وجود حمایت شدید بایدن از اسرائیل در غائله کنونی، روابط بین بایدن و بنیامین نتانیا هو توسط ائتلاف راست افراطی نتانیا هو در اسرائیل، از گذشته تیره شده بود؛

- فضای سیاسی گسسته میان رهبران فلسطینی، شناسایی یک رهبر قابل اعتماد برای مذاکره را برای مقامات آمریکایی دشوار کرده است؛

- کارزار مقدماتی ریاست جمهوری، در حال حاضر در آمریکا در جریان است و جمهوری خواهان، بایدن را به دلیل توافق اخیر با ایران مبنی بر آزادسازی بخشی از بدهی های کشور خود به ایران که منجر به تحریک حملات علیه اسرائیل شده است، سرزنش می کنند؛ چراکه منتقدین بایدن، آزادسازی این پول و حمایت مالی از حماس برای حمله به اسرائیل را به یکدیگر ارتباط می دهند؛

- در پس زمینه این درگیری ها، موضوع توافق عادی سازی میان اسرائیل و عربستان سعودی در جریان بود که بایدن امیدوار بود به خط پایان برسد و این توافق منجر به توقف شهرک سازی ها و موافقت با تشکیل کشور فلسطین شود. این وضعیت بی ثبات ژئوپلیتیک

برای بایدن در کنار جنگ در اوکراین، به یک مسئله سیاست داخلی جدی برای بایدن تبدیل شده است. از اولین نشانه های این شرایط بغرنج برای بایدن، نتایج نظرسنجی هایی است که وضعیت نامطلوب او را نشان می دهد. درگیری اخیر میان فلسطین و اسرائیل به دلیل مقارن شدن با رقابت های انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ و احتمال انتخاب ترامپ از سوی جمهوری خواهان به عنوان رقیب اصلی بایدن، بیش از گذشته رنگ و بوی حزبی گرفته است و ترامپ تلاش دارد از آب گل آلود این درگیری، ماهی بگیرد. بایدن اکنون برخلاف ترامپ بر لبه پرتگاه راه می رود. از یک طرف تعهد به حمایت کامل از اسرائیل، از مؤلفه های مهم سیاست خارجی آمریکا است و هر رئیس جمهوری موظف به رعایت آن است و از سوی دیگر، بخش مهمی از سبد رأی نامزدهای دموکرات را حامیان فلسطین تشکیل می دهند؛ در صورتی که بایدن رأی آن ها را از دست بدهد، امکان شکستش در انتخابات ۲۰۲۴ افزایش می یابد.

بر اساس آخرین نظرسنجی ها نیز بایدن رأی ۵ ایالت از ۶ ایالتی که رأی نوسانی دارند را تاکنون از دست داده است. این ایالت ها به دلیل اینکه در انتخابات های مختلف رأیشان به یک حزب مشخص، قطعی نیست و بسته به شرایط و نامزد انتخاب شده از سوی احزاب، تغییر می کند، نقشی تعیین کننده دارند. در واقع این ایالت ها تکلیف انتخابات را مشخص می کنند و از این رو بسیار اهمیت دارند.

نتیجه

به دلیل عدم تمرکز دولت بایدن طی سه سال گذشته بر مسئله فلسطین و اسرائیل، این دولت در حمله

منابع

- <https://www.aljazeera.com/news/2023/11/10/analysis-why-biden-is-pressuring-israel-on-gaza-humanitarian-pauses>
 - <https://foreignpolicy.com/2022/10/19/trump-pro-israel-truth-social-netanyahu-abraham-accords/>
 - <https://www.aljazeera.com/news/2022/7/12/israel-palestine-us-policy-what-changed-under-biden-what-didnt>
 - <https://www.usip.org/publications/2021/06/10-things-know-bidens-approach-israeli-palestinian-conflict>
 - <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/the-post-october-7-us-strategy-in-the-middle-east-is-coming-into-focus/>
 - <https://www.washingtonpost.com/opinions/2023/11/18/joe-biden-gaza-hamas-putin/>
 - <https://edition.cnn.com/2023/10/07/politics/joe-biden-israel-gaza/index.html>
- حماس به اسرائیل دچار غافلگیری شد و مواضع آن ها در روزهای اول حمله اسرائیل به فلسطین، کمتر به پیچیدگی این بحران توجه داشت؛ به-ویژه بی توجهی به افکار عمومی جهانی و به ویژه داخلی دولت بایدن را با تبعات جدی روبه رو کرد. در روزهای پس از آن، دولت به آرامی از آشفتگی خارج شد و تلاش کرد ضمن حمایت از اسرائیل، مسئله آتش بس موقت، کمک رسانی به غزه، عدم حمایت از اسرائیل در تصرف بخشی از خاک غزه و مواردی از این دست که تا حدی حقوق فلسطینی ها را نیز در نظر دارد، انجام دهد تا بخشی از فشار افکار عمومی را کاهش دهد. به نظرمی رسد اکنون آنچه در سیاست خارجی بایدن در قبال اسرائیل اهمیت دارد، دستیابی به راه حل دودولتی است و از این رو ضمن پیگیری سیاست های کلان این کشور در قبال اسرائیل، تلاش دارد از بخشی از حقوق فلسطینی ها نیز دفاع نماید. این در حالی است که مراقب است دست برتر اسرائیل در این غائله از بین نرود.